

Redactor: Laura Cociș

Traducerea a fost făcută după originalul în limba rusă: *Svetilnik pod spudom*, Voskresenie, Sankt-Petersburg, 2001.

© Editura Sophia, pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SERIOGHIN, PETRU

Nu te teme, de-acum nu mai ești singur! / pr. Petru Serioghin;
în românește de Boris Buzilă – București: Editura Sophia, 2023
ISBN 978-973-136-896-2

I. Buzilă, Boris (trad.)

PR. PETRU SERIOGHIN

Nu te teme, de-acum nu mai ești singur!

*Viața și nevoințele părintelui Petru,
duhovnic și mărturisitor al credinței*

În românește de Boris Buzilă

editura
Σοφία

București

CUPRINS

Prefață	5
Viața Ieromonahului Petru	9
Scopul vieții (<i>Din caietele 1-14</i>)	115
Amintirile monahiei Serafima	119
Din amintirile părintelui	123
Din însemnările părintelui	131
Amintirile unei surori de la Piuhtița	159

VIAȚA IEROMONAHULUI PETRU

Piotr Dmitrievici Serioghin s-a născut la 23 august 1895, în satul Șuti, județul Narovciat, gubernia Penza, într-o familie de țărani. Părinții săi, Dmitri Florovici și Evdokia Petrovna, erau enoriași sârguincioși ai bisericii satului, cu hramul Sfânta Treime. Fără a se lăsa acaparați de în-deletnicirile gospodărești specifice locului, își închinău timpul liber lui Dumnezeu, în duminici și sărbători luând parte la sfintele slujbe. Dmitri Florovici organizase și un cor bisericesc pe care îl conducea el însuși. Ori de câte ori se ducea la biserică, îl lua și pe micuțul Petia, vrând să-l deprindă cu cititul și cu cântarea bisericească. Mai întâi, căută să-l prevină, zicându-i: „Când te pregătești să citești la strană, citește mai întâi în gând, o dată, de două ori, de trei ori și numai după ce ai înțeles cele citite începe să citești cu glas”. Cuvântul lui Dumnezeu lucra binefăcător asupra copilului, făcându-l să îndrăgească sluj-

bele bisericești. Își descoperise în joacă o distracție favorită: să „construiască” biserici și clopotnițe. Micului Petia i se părea că biserica este prea departe de casă, gândindu-se că și-ar putea-o apropia. A făcut rost de pământ argilos, a meșterit chirpici, ridicând din el o „biserică”. Apoi și-a dat seama că îi lipsesc clopotele. A găsit o găleată spartă, căreia urma să-i pună o limbă de lemn. A atârnat găleata sub acoperișul casei, între doi pereți, a legat de limba de lemn o frânghie. Și fiindcă după ce atârname găleata acolo îi era greu să urce la ea, și-a făcut un fel de scăriță din bârne, închipuindu-și că se urcă în clopotniță. O mare parte din timp se îndeletnicea cu așa ceva.

Satul nu avea școală. Școala avea să se înființeze de-abia când copilul trecuse de unsprezece ani, dar între timp învățase singur să scrie și să citească. În ciuda sărăciei în care trăiau, tatăl căuta să încurajeze cu orice chip setea de carte a fiului. Neavând abecedar, învăța după cărțile bisericești și după tăieturi din ziare și din calendare. Perseverența și capacitatea de a reține ceea ce învăța l-au făcut pe Petia să obțină succese la învățătură, ca autodidact, încât a putut fi primit direct în clasa a doua a școlii care se deschisese.

Ziua deschiderii școlii avea să-i rămână în minte ca o zi de mare sărbătoare. Nu a uitat niciodată opincile din coajă de tei care îi fuseseră pregătite pentru această ocazie și nici trăistuța

nouă, purtată la spate, cu care copiii de la sate obișnuiau să se ducă la școală. În numai doi ani de învățătură, Petia Serioghin a parcurs materia care se făcea de regulă în trei ani, dar, din păcate, n-a putut merge mai departe, părinții neavând cu ce să-l susțină. Împlinise paisprezece ani și lucra la câmp, împreună cu părinții, ajutând, după puteri, la întreținerea numeroasei sale familii. Totuși, își găsea timp să învețe singur, diversificându-și și aprofundându-și cunoștințele, răspunzând prin aceasta unei profunde necesități launtrice. Nu scăpa nici un prilej, nici o clipă de odihnă, nici o zi de sărbătoare pentru a se dedica cititului. Sora sa, Anna Dmitrievna, avea să spună mai târziu că lui Petia i-a plăcut din fragedă copilărie să caute singurătatea. Își petrecea orele de odihnă în odăița în care se țineau de obicei proviziile. Acolo citea, se ruga, se gândea la Dumnezeu. Și tot acolo a început să scrie un jurnal, făcând scurte însemnări cu întâmplările și trăirile de fiecare zi. Nimeni nu-l îndemnase să facă așa ceva, era o îndeletnicire pornită dintr-o adâncă pietate, din dorința de a-și deschide sufletul în fața lui Dumnezeu, de a-și privi cu ochi critic neputințele și greșelile, de a-și plânge păcatele cu o sinceră strădanie, de a-și păstra inima neîntinată, pentru a bine-plăcea lui Dumnezeu. Cuvintele „Spune-I lui Dumnezeu, semenilor și ție însuși adevărul și numai adevărul” aveau să devină motto-ul jurnalului.

URDIS

We know

Mai departe scrie: „Fiecare trebuie să dea seama de faptele sale de fiecare zi și de fiecare noapte. Dacă a greșit, să nu mai greșească, iar dacă crede că nu a greșit, să nu-și facă din asta un motiv de laudă, ci să persevereze în bine, să nu cadă în nerăvună, să nu-și judece aproapele, să nu se considere pe sine drept; «Cel ce mă judecă pe mine este Domnul (...), nu judecați ceva înainte de vreme, înainte de a veni Domnul»” (I Cor. 4, 5).

Tânărul și evlaviosul nevoitor s-a inspirat, atunci când a început să țină un jurnal, din acea minunată carte a Părintelui Ioan de Kronstadt *Viața mea în Hristos*. Se poate spune că ceea ce începuse să facă era o încercare de a-l imita. În acest chip, crescând și trudindu-se cu trupul, Piotr Dmitrievici făcea să crească și să se dezvolte și omul tainic, lăuntric.

Când tatăl, Dmitri Florovici, dirijorul corului Bisericii Sfânta Treime, a început să dea semne de bătrânețe, consătenii enoriași l-au rugat pe Piotr Dmitrievici să-i ia locul, în calitate de cântăreț de strană și dirijor de cor. Parohul, descoperind în el nu numai alese calități vocale, ci și un om de ispravă, cucernic, l-a însărcinat cu reorganizarea corului, care începuse să se destrame și cu cititul la strană.

Curând, Episcopul Grigorie al Saranskului, la rugămintea părintelui Evgraf Dobrohotov, parohul enoriei, i-a dat binecuvântare lui Piotr Dmitrievici pentru funcția de cântăreț bisericesc la

Biserica Sfânta Treime din satul Sutov. Așa a început activitatea pe tărâm bisericesc a lui Piotr Dmitrievici Serioghin.

Era în anul 1919, totul căzuse în ruină și în haos, în țară bântuia războiul civil. În sate însă nu apucase să se schimbe nimic, sătenii, în cea mai mare parte, continuau să ducă o viață patriarhală, vechile concepții și rânduieli rămăseseră neatinsse. Totuși, puterea sovietică căuta să-și asigure controlul peste tot și în toate privințele, să-și impună prin constrângere ideologia materialistă. Cu toate acestea, satul rămăsese o redută a ortodoxiei. Viața comunității sătești își urma cursul obișnuit, preotul cunoștea pe fiecare om din sat, știa care îi sunt nevoile și cerințele.

În pofida acestor vremuri teribile de ateism agresiv, biserica continua să rămână nucleul vieții rurale, neținând seama că timpurile se schimbaseră. Piotr Dmitrievici spera să înfiripeze în sat un cerc cu preocupări religioase. Refuza ideea de a rămâne cu brațele încrucișate, ambiționându-se să devină unul dintre cei mai activi membri ai comunității bisericești.

Însemnare datată 2 iunie 1919:

„Slavă Dumnezeuului Preaînalt! Astăzi, după Sfânta Liturghie, Te-Deum și Parastas, părintele Evgraf mi-a dat binecuvântare să organizez un cerc de prieteni râvnitori ai ortodoxiei. Mi se umple inima de bucurie. Trebuie să-i spun și

IBDIS | We know
 părintelui Eufimie (duhovnicul celui ce avea să devină preotul Petru Serioghin), să-i cer și dânsului binecuvântare pentru această minunată lucrare”.

Să pui în mișcare așa ceva nu era deloc ușor. Puțin câte puțin, puterea sovietică avea să îngrădească orice activitate bisericească cu caracter social. Pe termen lung, se urmărea închiderea bisericilor și eradicarea credinței în popor. Aceasta se putea face fie prin constrângeri și intimidări, fie prin tertipuri birocratice astfel concepute încât să facă imposibilă existența unor condiții de viață bisericească și comunitară normală, întrucât aceasta implica dialogul în duhul dragostei frățești.

29 iunie 1919:

„Slavă Domnului! Cu rugăciunile Sfinților Apostoli Petru și Pavel, am pus început astăzi cercului «Râvnitorilor credinței și ai evlaviei». Înainte de slujbă am pregătit un prapor; e foarte simplu, din pânză; pe una din părți a fost brodată cu ață roșie o cruce cu opt brațe, având de jur împrejur inscripția: «Cinstește, Doamne, pe cei ce iubesc podoaba casei Tale», iar pe cealaltă: «Cercul râvnitorilor credinței și ai evlaviei de pe lângă Biserica Sfânta Treime din satul Sutov». Părea că și vremea ne-a ținut partea; a fost plăcută, calmă, deși era un cer noros, dar nu a plouat. Părea că harul lui Dumnezeu ne umbrește și ne

apără pe noi, păcătoșii, care ne îndreptăm spre El cu iubire, întocmai ca un nor care ne apără de arșița necazurilor și a nenorocirilor lumii.

Slujba a căpătat de la început un aer solemn. Deși venise puțină lume, cântările făceau să răsunе biserica. Slujba de sfințire a steagului s-a ținut îndată după utrenie. La Liturghie, părintele Evgraf a rostit un cuvânt despre Sfinții Petru și Pavel, corifeii apostolilor, adăugând ceva și despre inaugurarea cercului. La sfârșitul Liturghiei, am înconjurat biserica, în procesiune, cântând troparul hramului bisericii și pe cel al Sfinților Apostoli, cu opriri la fiecare latură a locașului. Și așa, cu ajutorul lui Dumnezeu, am pus început Cercului.

Dar, din păcate, n-am avut parte numai de bucurie, trebuie să vorbesc și despre amărăciuni. Au fost unii care, dorind, chipurile, să cunoască mai bine scopurile cercului, când am încercat să le explicăm, au făcut o față scârbită, ca și cum ar fi spus «ca să vezi: asta ne mai lipsea!». Apoi au adăugat cu glas tare: «Aveți o hârtie pe baza căreia să faceți așa ceva?». Ca și cum pentru a începe să faci un lucru evlavios ai avea nevoie de un ordin sau de o hârtie. Eu cred că nu de autorizării funcționarești și de hârtii avem nevoie, ci de duh arzător, plin de evlavie, sub ocârmuirea și binecuvântarea părinților Bisericii lui Hristos. Fără să vreau, am băgat de seamă că atunci când i-am rugat pe câțiva dintre cei de față să ia niș-

te icoane pentru procesiune, au fost câteva clipe de stranie tăcere și nemișcare. Nu-mi dau seama dacă s-au datorat faptului că nu erau pregătiți să facă ce le cerusem, întrucât mulți nu știau că va avea loc o procesiune, sau poate că era o spaimă, fiindcă cu câteva zile în urmă se iscase un zvon în popor că s-ar putea să se tragă focuri de armă în procesiune. Slavă Domnului, cu ajutorul lui Dumnezeu, totul s-a sfârșit cu bine.”

Când se întâmplau toate acestea, Piotr Dmitrievici era deja căsătorit cu o țarancă evlavioasă din părțile locului, Anastasia Feodorovna Kulikova. Se căsătorise la insistența părinților, fiindcă ar fi vrut să meargă la mănăstire, dar părinții refuzaseră să-i dea binecuvântare. Piotr Dmitrievici era obișnuit să nu iasă niciodată din cuvântul lor și de aceea s-a supus și de astă dată.

Dar și ca familist a continuat să aspire spre curăția inimii, raportându-se neconținut la poruncile lui Dumnezeu, râvna de a le îndeplini rămânând mereu vie în sufletul său.

5 aprilie 1919:

„În tot acest răstimp, când n-am reușit să «stau de vorbă» cu jurnalul meu, m-am aflat într-o ciudată derută; scopurile pe care le căutam și pe care mi le propusesem după chinuitoare reflecții se pierduseră parcă în uitare sau trecuseră pe un plan mai îndepărtat. Totuși, dincolo de orice alte preocupări care mă puteau abate de la ele, rămâ-

nea dorința de a-mi găsi un scop înalt în viață: 1) Mântuirea, 2) Slujirea Bisericii pravoslavnice, 3) Familia.”

22 aprilie 1919:

„Cred că n-ar fi folositor pentru mântuire dacă aș lua asupra mea, dintr-odată, o sarcină care să mă depășească sau să fac mai multe lucruri deodată. «Nu căuta să faci prea mult dintr-odată, ca să nu-ți fărâmițezi eforturile și pentru a nu lăsa treaba neterminată». Este valabil, pare-se, și pentru cei ce vor să se mântuiască. Poți să-ți propui zilnic anumite fapte bune pe care să le îndeplinești cerând ajutor de la Dumnezeu. Iar când mergi spre somn, caută să-ți amintești și să apreciezi ceea ce ai făcut. Pentru cele bune, mulțumește-I lui Dumnezeu, întrucât toată darea cea bună de la El vine, iar atunci când se milostivește să ne-o dea, suntem părtași la ea. Dacă o intenție bună nu a prins viață, încredințează-o cu supunere voinței lui Dumnezeu, iar dacă ai greșit, plânge și imploră mila lui Dumnezeu. Cine începe să se nevoiască întru Hristos se împiedică adesea de faptul că între strădaniile lui și rezultatele pe care și le dorește există o mare diferență. S-ar părea că intervine ceva care îl îndepărtează de împlinirea poruncilor lui Hristos. Asumându-și nevoințe fizice exagerate, nu reușește să le ducă până la capăt; apare mereu ceva sau cineva care se face vinovat de încetinirea sau de ratarea intențiilor noastre.”

URDIS | We know
 18883

De când începuseră să-l preocupe aceste probleme, Piotr Dmitrievici acorda o mare importanță omului lăuntric, proceselor care se produc în mintea și în inima omului, pentru a cărei puritate avea să se lupte de-a lungul întregii sale vieți de nevoitor.

10 mai 1919:

„De ce oare până în această clipă n-am reușit să pornesc pe calea unei vieți duhovnicești? Pentru că mintea și inima îmi sunt absorbite de lucrurile acestei lumi stricăcioase. M-au înghițit deșertăciunile vieții. Cum m-aș putea smulge din aceasta prinsoare? Este greu să urmezi calea unei vieți înduhovnicite (să trăiești cu gândul de săvârșirii), când mintea îți este prinsă în mrejele vieții acesteia. Este greu să-ți crezi o stare de spirit înclinată spre viața duhovnicească, atâta timp cât mintea ta pervertită nu este în stare să se gândească la cel mai de seamă obiect al credinței: Dumnezeu cel fără de sfârșit și de neajuns. Da, este nespus de greu, atâta timp cât inima îți este oarbă și desfrânată. «Fericiti sunt cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu», Care nu poate fi văzut decât atunci când ochii inimii sunt curați. Orice păcat, orice impuritate, orice gunoi face să orbească ochii inimii, și atunci ea nu-L mai poate vedea pe Dumnezeu. «Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele.»”

Piotr Dmitrievici avea șase copii (Vasili, Valentina, Efimia, Aleksandra, Maria, Mihail). Pe atunci faptul de a avea mulți copii dădea un sens aparte uniunii conjugale, o îndreptățire în fața lui Dumnezeu, o cale de a-ți găsi mântuirea în lume. Piotr Dmitrievici privea cu maximă seriozitate relațiile cu familia, legătura conjugală, obligațiile care îi reveneau în calitate de părinte în privința educației copiilor. Era convins că familia creștină, ortodoxă, este o biserică „în mic”, în care grija de căpetenie a părinților trebuie să fie de a-i aduce pe copii la Hristos. Iată ce credea Piotr Dmitrievici în această atât de importantă privință:

7 mai 1919:

„Care este scopul educației copiilor? Firește că ascetismul creștin ortodox. Dacă nu se va putea realiza în totalitate, oricum, mergând în această direcție, se poate ajunge la o percepere corectă a confruntărilor noastre cu lumea și cu ademenirile ei. Pentru aceasta trebuie să devii tu însuți exemplu în ochii copiilor. Iată care este, în cele din urmă, principala condiție și cea mai grea.”

Observând la copiii săi o anumită înclinare spre cele duhovnicești, Piotr Dmitrievici nu pregeta să-și exprime satisfacția:

8 mai 1919:

„Vasia a început să spună că duhurile rele trăiesc în râpe și prăpăstii. Probabil că va fi aflat as-